

Bindið nú frið

Oddagrein

TINGMENN eru bert bundnir av síni samvitsku og tað má standa einum hvarjum frítt at siga sína hugsan og at koma við atfinningum at sínum egna flokki. Henda meginregla eigur sjálvsagt at vera galdandi í føroyskum politikki, tí hon er ein partur av eini demokratarískari skipan.

MEN mátti skal vera við øllum. Hava flokkar ella persónar boðið seg fram til hægsta almenninga umboð, at inni liggjvavaldið í landinum, má eitt minstamark av ábyrgdarkenslu krevjast av viðkomandi persónum. Tey fólkavaldið nýðast við øðrum orðum at finna eina javnvág millum hetta at varðveita teirra persónliga integritet og so hetta at gera sít til at politiska arbeiðið gongur. Tey fólkavaldið eru vald at lóggeva í prinsipielt fyra ár. Vit hava rætt at krevja av teimum, at tey finna hesa javnvág millum at markera sína sjálvstøðugu áskoðan á dagsins politisku spurningar og sjálva ábyrgdina mótevnis politisku skipanini. Ella sagt við øðrum orðum: hevur ein í fyrsta lagi latið seg velja og er ein í øðrum lagi farin í stjórnarsamstarv, hevur ein eitt minstamat av ábyrgd av, at dagliga politiska handverkið verður gjørt. Sjálvandi skal vera rúm fyr einum ávisum frispæli og fyr sersjónarmiðum hjá tí einstaka, men ein eigur ongantíð ov skjótt at gera upp við seg sjálfan og sín flokk, um sersjónarmiðini eru so langt frá meinlutastjórnarmánum, at ein skal kvetta heidur enn at seigjina sínar flokksfelagar og samstarvsflokkar. Tekur tingmaður ikki hesa uppgævd við seg sjálfan, verður eitt politiska skipanin gísli hjá nekrum heilt fáum og hesum liðir alt samfelagið undir.

ANNAR sambandsmaðurin gjerdi upp við seg sjálfan og tók avleiðingarnar, hin hongur eftir og skapar framvegis óvissu um parlamentariska grundarlagið undir landsstýrinum. Hetta er sjálvandi harmligt hjá sambandsflokkunum, men luftin er hóast alt reinsað náð og vetnini eru partvis skild. Í fylkingini heldur maðandi bróðurstriðið fram og elvir til eina standandi óvissu og ótrygd. Við allari virðing fyr teimum, ið halda fast við sína politisku áskoðan, má tað to verða loyvt at krevja av teimum striðandi partunum, at teir gera upp við seg sjálfar, um teir framhaldandi taka ábyrgd av stýrinum. At ein ikki so frægt sum kann serjast um ein landsstýrissess má vera prógv um, at flokkurin hevur onnur og nógv meira álvarsum klandursegvi.

ALT samfelagið lítur í djúpari undran at hesum lagna leiki í sambandsflokk eini vøl og fylking. Lagnar eru hesar orrustur. Sambandsflokkurin beyð seg til valið fram sum tað tryggja og vælkenda. Samband, tað vilstu øll, hvat var. Satt og serja, sparsmi, hövsemi, vit og skil. Men hvat fingur vit? Ein flokk, har tí trír reinur ruðleiki tykist valda, eitt politiskt sjálvstøðuborð, har eitt róp á vestri og annað svarar í eystri, ein flokk, ið er vorðin ein skuggi av sínum upprunliga skapi. Flokkurin, ið skuldi tryggja stabilitet, gjerdist flokkurin, har gøtur og persónligt agg og markleysar ambisjonir gjerdist eyðkenni og gerandiskostur. Høvdu Effersøe, Andrass og Kristjan vítað aftur í Verðina!

HIN flokkurin, fylkingin, kom fram sum tann stóri revsarin. Har fylktist øll tey formeraðu og beisku, sum við einum ávisum rætti kendu seg svikin av javnaðarflokkunum. Teirra mál var at knasa javnaðarflokkin og í staðin seta reinan og óspiltan arbeiðarapolitikk í háseði. Men hvat varð av húsnum, sum Óli, Ingeborg og Kristjan bygdu? Tað gjerdist eftir fáum vikum til størsta klandursskot nakrantíð í føroyskum politikki. Ongastaðni tykjast persónlig viðurskipt at dominera so fullkomiliga yvir hugsjónum, ideologi og politiskum fyriliti sum í verkamannafylkingini. Við gyltum lyftum og í ómetaligum sjálvvættvisi og egilgum hevndarhuga reiggjaði Fylkingin koyrin yvir javnaðarflokkum. Men tá á stóð og ábyrgdin skuldi takast visti tað seg, at alt varð sett til viks fyr persónsspurningar. Atburður floksins eftir vassigurin stendur í óhugnaligari kontrast til øll tey gyltu vallyftini. Atburðurin hjá bæði fylking og sambandsflokk er einki minni enn vanvirðing av føroya fólki og tí fólkareði, hesir flokkar virka í.

Í tí hursliva, sum valdar í politiska lívinum stendur javnaðarflokkurin sum tann stabiliserandi tættur. Meðan hini rivast og klólast og tykjast seta øll almenn fyrilit til viks fyr persónligum ambisjonum, hevndartiltekum og persónligum áskoðanum, stendur javnaðarflokkurin á tigi sum í landsstýri sum tann, ið hóast alt roynir at fáa tað at ganga – at gera tað mangan ótakssama politiska gerandisarbeðið. Í allari til politisku neyðini, har aðrir nýta alla orku til klandur og undanfærslur, stendur javnaðarflokkurin sum tann einasti, ið livir upp til tað minstamat av ábyrgdarkenslu, vit eiga at kunna krevja av politiskum flokkum og politikarum. Hetta er einki nytt og átt at verði tankavekjandi hjá teimum, ið lupu á leistum fyr sambandi og fylking.

FOROYAR minna í lätuni um eitt skip í havsneyð. Í staðin fyr at øll manningin stendur øksi móti akslum og ger sít ítarsta at bjarga, kemur panikkur í nakrar av skipsmannunum. Teirra gerðir eru uttan vit og skil. Aðrir leggja á skiparan ella á hvønn annan, meðan nakrir fáir halda hevdid kalt og royna sum frægast at bjarga manning, farmi og skipi. Staðan er ring og hon batnar ikki uttan klandursvættini antin koma til sættis og bróta upp um armar ella skiparin sendir út neyðarkall til veljaran.

OKKARA ráð eru at koma til sættis her og nú – vit hava ikki ráð til hetta klandrið og hóast eitt val ívaleyft hevði reinsað luftina, er ikki vist, at tað hevði bjargað skutuni.

Sosialurin

Lesarabrøv

Kommunuskatturin má lækka

Eftir langa og drúga viðgerð eydnaðist at fáa avgreitt eina skipan við kommunuskuldini, sum undanfarna landsstýri legði lunnar undir. Øll tey, sum á ein ella annan hátt hava gjørt eitt gott arbeiði í hesum máli, eiga stóra tøkk uppiborna.

Skipanin gevur flestu kommunum ein munandi rent-

og avgjaldsskía, sum borgarar hava krav uppá at fáa ágóðan av. Í Nes kommunu er talan um ein rentu- og avgjaldsskía, sum er umleið 3 mío. kr. um árið. Hetta er ein so mikil stór upphædd, at tað ber væl til at gera ávisar neyðugar ábøtur og ilgur í kommununi, sum hava biðað alt ov leingi, samstundis

sum tað ber til at geva fólki ein lætta í kommunuskattinum, sum er umleið 3,5%. Vónandi verður hetta úrsliðið, tá ið endaliga stóða verður tikin til fíggiarætlanina hjá 1996 á almennum bygðaráðsfundi mána-kvæðið 4. desember.

Mín áskoðan er, at allar landsins kommunur, sum hava

møguleika til tess, ikki bara eiga, men hava skyldu til at lækka skattin munandi, tí hetta kann so sanniliga vera við til at lætta um hjá fólki.

Toftir, tann 8. nov. 1995
Súni í Hjøllum,
bygðaráðslimur

Ikki brúk fyri størri skuldbindingum

Í túsund ár hava vit livað her undir teimum einræðslu treytunum, náttúran og fremmant yvirvöld settu. Hóast harðbalið og svárt, so setti hvørt ættarlið nýtt líð við, havdu væl álít á, at tað verandi bóðlin doyri, fór at gerast lættari. Avbyrgd og afturútsíglid í öldir, megnadu tey, ið fóru undan okkum, álíkavæl at lyfta okkum upp í nútíðina, men hetta skuldi ikki vara við, tí altíð fara at vera nøkur, ið bert siggja logan av gullinum. Í Føroyum tóku hesi yvirhond.

Tað, sum miskunnarleysa náttúran og fremmant yvirvöld ikki megnadu, tað náddu hesi, tað teir við einum pennastrokki veðsettu heimarætt okkara til at gjalda fyr misbrotini, so snildisliga at vit eina løtu vorðu lumpað til at halda, at teir handlaðu undir tí viðgigtinu

donsku og harvið eisini føroysku rættarskipanini.

Kropp av kroppi lumpa teir so okkum einferð afturat, tá teir lova at rudda upp. Lógarbrot skulu staðfestast og ábyrgdast.

Í staðin fyri rættvisiskrav fólksins um rættarsókn, krevja teir nú endurgjald fyr misbrotini. Ei undur í at teir bert fáa háð og spott. Danir vita líka væl ella betur enn vit, hvussu her er fandi fram. Tíverri sær enn út til at føroyingar allir eru samdir um at gloyma fortíðina.

Samráðingarfólkini komu aftur við steini oman á byrðuna og eru nú farni at spekulera í hvussu steinurin skal býttast millum fólk.

Minst av øllum hava vit brúk fyri størri skuldbindingum, okkum tørvar so sára at koma á botn í ófærimum, so vit kunnu

byrja umaftur við áliti á, at grundin ikki svíkur einferð aftur og syftir komandi ættarliði út í tóman heim.

Sum er prógvur nærum hvør dagur hvussu illa umhugsadar loysnirnar hava verið, tær eru jú eisini skornar eftir sama leisti sum tann framferðin, ið koyrdi okkum á bláman. Sami politikkur, sum avreiddi livi-

kor okkara til kreditorar at um-stála, heldur fram.

Brotyngar henda bara um vit sjálvi fremja tær, men so leingi umstøðurnar eru líka óálitandi sum áður, kann ongin hava áhuga fyri at fara undir nakad nýtt, tí væntast kann at grundarlagið aftur fer á glið.

Vinarlig heilsan,

Súsanna Dam

VALUTAKURSIR

		10.11.95	Últime síðsta mán.
'USA	Dollari	547,30	547,60
Bretland	Pund	862,53	863,55
Týskland	Markur	388,31	388,14
Svøríki	Króna	82,23	82,39
Noreg	Króna	87,98	87,79
Frakland	Frankur	112,45	111,85
Belgia	Frankur	18,898	18,887
Sveits	Frankur	481,91	480,44
Holland	Gyllin	346,83	346,21
Italia	Liri	0,3440	0,3434
Finnland	Markur	129,43	128,81
Ísland	Króna	9,48	9,47
Eysturriki	Skillingur	55,234	55,192
Spania	Pesetas	4,506	4,484
Portugal	Escudos	3,696	3,688
Kanada	Dollari	404,96	409,72
Grikkaland	Drakmur	2,375	2,386
Japan	Yen	5,4780	5,3732
Írland	Pund	883,63	886,03
	XEU	710,71	712,58

Kelda: Føroya Sparikassi

Føroya Astma- & allergifelag

Aðalfundur

felagsins verður
leygdagin 25. nov. 95

Tíð og stað verður lýst seinni

Nevndin

BINGOTØLINI
í dag

18 57

TÓNLEIKUR frá

»DRAGSPELS KUNGARNA«

3 fløgur við harmonikukongunum

- * Carl Jularbo
- * Ebbe Jularbo
- * Andrew Walter
- * Sölve Strand
- * Gnesta-Kalle
- * o.m.a.

Bert kr. 315,-

H. C. W. TÓRGARÐ

BOX 117 - SVERRISGØTA 7 - FR-110 TÓRSHAVN
Tlf. +298 12043 - Fax 18943